

Biržų rajono savivaldybės moksleivių sveikatos apžvalga 2019-2020 m. m.

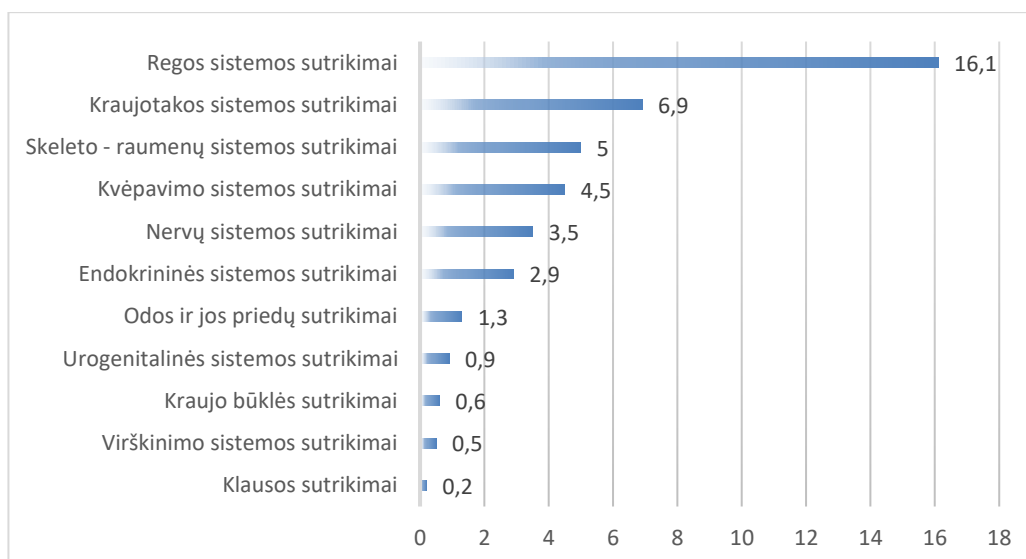
Vaikai – labiausiai pažeidžiama visuomenės dalis. Jų sveikatos priežiūrai bei tinkamai stebėsenai būtinas ypatingas dėmesys. Gera sveikatos būklė vaikystėje užtikrina tolesnį sveiką vystymąsi, o tai turi būti vienas iš didžiausių bet kurios visuomenės siekinių. Sveikatos požiūriu vaikai – itin svarbi šalies gyventojų grupė, kadangi šiuo periodu formuojasi požiūris į sveikatą pagrindai, kurie išliks vaikui išaugus.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. V-773 patvirtinta Lietuvos higienos norma HN 21:2011 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, kurioje numatyta, jog mokiniai iki 18 metų ugdymo procese dalyvautų tik teisės akto nustatyta tvarka pasitikrinę sveikatą ir pateikę vaiko sveikatos pažymėjimą (forma Nr. 027-1/a), o nuo 2020 m. gegužės 1 d. elektroninę statistinės apklausos formą (Nr. E027-1) „Mokinio sveikatos pažymėjimas“. Šioje apskaitos formoje gydytojas įrašo pagrindinius mokinio sveikatos būklės duomenis: ūgį, svorį, kraujospūdį, klausos, regos, kaulų ir raumenų, kvėpavimo, nervų sistemos ir kt. sutrikimus. Pagal šią apskaitos formą Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras renka duomenis apie vaikų sveikatos būklę ir atlieka bendrą jos apžvalgą apimant visas rajono mokyklas.

Mokinių fizinės būklės įvertinimas

Moksleivių apžvalgoje įvertinti 3304 mokinių pažymėjimų duomenys, iš kurių 1767 (53,5 proc.) berniukų ir 1537 (46,5 proc.) mergaičių.

Iš sveikatos pažymų apie vaikų sveikatą nustatyta, kad dažniausi sutrikimai yra: regos – 16,1 proc., kraujotakos – 6,9 proc., skeleto-raumenų – 5 proc., kvėpavimo – 4,5 proc. ir nervų sistemos sutrikimai – 3,5 proc. Rečiau mokiniams diagnozuojami endokrininės sistemos, odos ir jos priedų, urogenitalinės sistemos, kraujo būklės sutrikimai, virškinimo sistemos, klausos sutrikimai ir kt. Dažniausiai registruotų sutrikimų skaičius pateikiamas 1 pav. Iki 28 proc. mokinių sveikatos pažymėjimuose apie sveikatos sutrikimus duomenys nebuvo nurodyti.

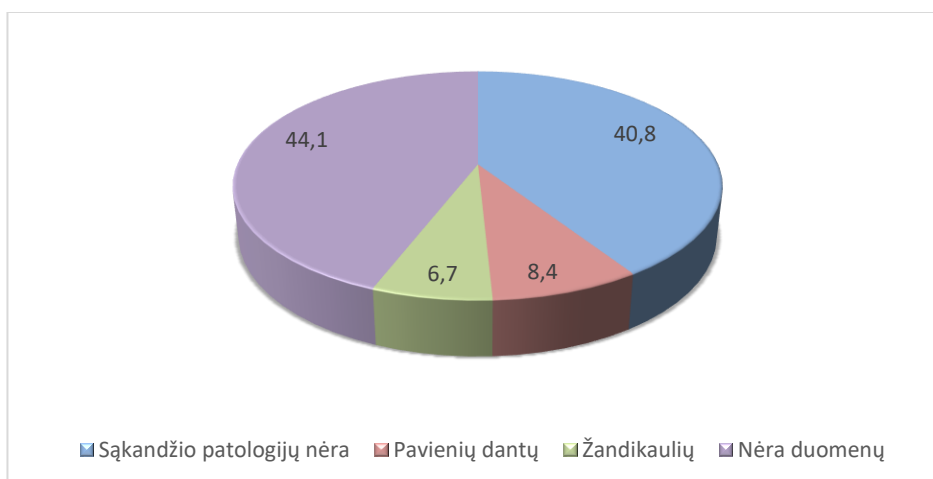
1 pav. Registruotų sutrikimų skaičius 2019-2020 m. m. (proc.)

Daugiausia mokinių priskirti pagrindinei fizinio lavinimo grupei 65,9 proc., 3,8 proc. – parengiamajai, 1,1 proc. – specialiajai, 0,1 proc. buvo atleisti nuo kūno kultūros pamokų visiems mokslo metams, 29,1 proc. vaikų duomenys nenurodyti.

Pagal kūno masės indekso (KMI) standartus normalų svorį turėjo 44,8 proc. mokinių, 9,6 proc. turėjo nepakankamą svorį, per didelį svorį turėjo 10,8 proc. mokinių, 5,2 proc. buvo nutukę, 28,5 proc. vaikų duomenys nenurodyti.

Mokinių dantų ir žandikaulių būklės įvertinimas

Vadovaujantis gydytojų odontologų pateiktais duomenimis 40,8 proc. mokinių neturėjo sąkandžio patologijos, 8,4 proc. mokinių turėjo pavienių dantų sąkandžio patologiją, 6,7 proc. turėjo žandikaulių sąkandžio patologiją, 44,1 proc. mokinių duomenys apie žandikaulių būklę nebuvo nurodyti (2 pav.).

2 pav. Mokinių, turinčių sąkandžio patologiją dalis (proc.)

Susumavus pažymėjimuose pateiktus duomenis, buvo paskaičiuotas dantų ėduonies intensyvumo indeksas – kpi (kariozinių, plombuotų ir dėl ėduonies išrautų pieninių dantų skaičiaus) ir KPI (kariozinių, plombuotų bei dėl ėduonies ištrauktų nuolatinių dantų skaičiaus) suma. Dantų ėduonies intensyvumo indeksas parodo, kiek vienam vaikui vidutiniškai tenka ėduonies pažeistų, plombuotų bei išrautų dantų. Ėduonies intensyvumas laikomas labai žemas, kai reikšmė yra 0-1,0, žemas, kai 1,1-2,6, vidutinis, kai 2,7-4,4, aukštas, kai 4,5-6,6, labai aukštas – daugiau nei 6,7.

18,1 proc. vaikų bendras indeksas buvo *labai žemas* (t.y. pateko į 0-1,0 reikšmių zoną), *žemą* indeksą turėjo 6 proc., *vidutinį* – 11,7 proc., *aukštą* – 8,4 proc. ir *labai aukštą* indeksą turėjo 11,6 proc. vaikų. Daugiau nei 40 proc. mokinių pažymėjimuose duomenys apie dantų ėduonį nebuvo nurodyti.

Parengė visuomenės sveikatos specialistė,
vykdanti visuomenės sveikatos stebėseną
Eglė Budrytė